

Değerli Kursiyerlerimiz,

İnsanları diğer canlı türlerinden ayıran niteliklerin başında, sahip oldukları dil becerisi gelir. Dil; duygu ve düşüncüyü başkalarına aktararak insan topluluklarını “bir yığın veya kitle” olmaktan çıkarır, aralarında duygu ve düşünce birliği olan “millet” hâline getirir. Millî kimlik ve kültürün oluşmasında önemi göz ardı edilemeyecek olan dil, sahip olunan maddî ve manevî değerlerin sonraki nesillere aktarılması bakımından da yeri doldurulamaz bir araçtır. Bu sebeple Türk kimliğinin ve kültürünün taşıyıcısı olan dilimizi çeşitli nedenlerle öğrenmek isteyen yabancılara öğretimi büyük önem taşımaktadır.

Hacettepe TÖMER olarak biz de “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sertifika Programı” başlatarak Türkçeyi yabancı dil olarak öğretmek isteyen meslektaşlarımızı alanda uzman kişiler olarak yetiştirmeyi amaçladık. Pek çok akademisyenin görev aldığı programımızın siz değerli meslektaşlarımızın gelişimine katkı sağlamasını diliyoruz.

Doç. Dr. Nazmiye TOPÇU TECELLİ
Hacettepe Üniversitesi TÖMER Müdürü

Programımızın Amacı

Ülkemizde henüz “Yabancılara Türkçenin Öğretimi” alanında lisans programı yoktur. Bu alandaki lisansüstü programlar da kısıtlı sayıdadır. Buna karşın her geçen gün Türkçe öğrenmek isteyen yabancıların sayısı artmakta ve alanda bu ihtiyacı karşılayacak uzman sıkıntısı yaşanmaktadır. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sertifika Programı'mızın amacı, uygulamalı çalışmalarla katılımcılara Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi alanında yetkinlik sağlayacak birikim sunmak ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi alanında belge sahibi uzman kişiler olarak yetiştirmektir. Katılımcılar, program sonunda edinecekleri belge ile hem yurt içi hem de yurt dışı Yabancılara Türkçe Öğretim Merkezlerinde okutman olarak görev alabileceklerdir.

Programımız beş başlık altında sunulmaktadır:

1. Bölüm: Yabancılara Türkçe Öğretimi ile İlgili Genel Bilgiler

- *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin tarihi*
- *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin incelikleri*
- *Avrupa Ortak Başvuru Metni ve dil öğretiminde yeterlikler/kazanımlar*
- *Uluslararası öğrencilerin yaşadıkları zorlukların sosyolojik olarak incelenmesi ve çözüm yolları*

2. Bölüm: Yaklaşım ve Yöntemler

- *Dil öğretiminde temel yaklaşım ve yöntemler*
- *Dinleme becerisinin geliştirilmesinde kullanılan yöntem, teknik ve uygulamalar*
- *Okuma becerisinin geliştirilmesinde kullanılan yöntem, teknik ve uygulamalar*
- *Konuşma becerisinin geliştirilmesinde kullanılan yöntem, teknik ve uygulamalar*
- *Yazma becerisinin geliştirilmesinde kullanılan yöntem, teknik ve uygulamalar*
- *Dilbilgisi öğretiminde kullanılan yöntem, teknik ve uygulamalar*
- *Türkçeyi yabancı dil olarak öğretenler için dilbilimsel temeller*
- *Hedef kitlelere göre öğretim programları oluşturma ve uygulama*

3. Bölüm: Gereçlerden Yararlanma ve Gereç Hazırlama

- *Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılacak araç ve gereçlerin seçimi, hazırlanması ve uygulanması*
- *Eğitsel oyunların hazırlanması ve uygulanması*
- *Dil öğretiminde teknolojiyi etkili kullanma yolları*
- *Metin seçiminde dikkat edilmesi gereken noktalar*

4. Bölüm: Ölçme ve değerlendirme

- *Ölçme ve değerlendirme (genel bilgiler)*
- *Dil öğretiminde okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerini ölçme ve değerlendirme*
- *Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme*
- *Sınav hazırlama ve uygulama esasları*

5. Bölüm: Ders İzleme ve Sınıf İçi Uygulama

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Becerilerini Geliştirme ve Uygulama

Aydan ERYİĞİT

Yazma, bilginin elde edilmesi ve bilginin ifade edilmesi ile ilgili süreçlerden oluşan bir beceridir. Yazı yazmak zor, belli birikim ve bilgi isteyen bir uğraştır. Sözlü iletişimde yapılan dil yanlışları hoşgörü ile karşılanırken yazılı iletişim kurmada aynı hoşgörünün gösterilmemesi, öğrencilerin kendilerini rahat hissetmemelerine neden olmaktadır.

Yazma becerisinin öğrencilerin severek yapabilecekleri bir etkinliğe dönüştürülmesi ve onların bu etkinlikten günlük/akademik hayatlarında en üst düzeyde yararlanabilmeleri, çeşitli ve özendirici yazma uygulamalarıyla mümkün olur.

Bu seminerde, ADP'de belirlenen dil düzeylerine uygun yazma çalışmalarından örnekler verilecek ve öğreticilerin bu etkinlikleri öğrencilere nasıl uygulamaları gerektiği üzerinde durulacaktır.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metni ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

Reşide Gürsu

Türkiye, 24 Ocak 2000 tarihinde Avrupa'da ortak eğitim uygulamalarını öngören Sokrates Programına katılma kararı almıştır. Sokrates Programının alt programlarından biri olan Lingua (Dil Öğrenimi ve Öğretimi) Programındaki uygulamalar ülkemizde de uygulamaya konulmuştur.

HÜTÖMER' de de Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Avrupa ülkelerindeki yabancı dil öğretimine bir standart getirmek amacıyla hazırlanan Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programına uygun bir dil öğretimi yapılmaktadır.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metninde dil becerileri profili belirlenmiştir. Bu beceriler, dinleme, okuma, karşılıklı konuşma, sözlü anlatım ve yazılı anlatım olarak adlandırılmıştır. Bu beceriler için A1, A2, B1, B2, C1, C2 olmak üzere altı farklı düzey belirlenmiştir. Söz konusu becerilerin kazanımları her bir düzey için tanımlanmıştır.

Bu seminerde, Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde hangi düzeyde hangi becerilerin, hangi yapılarla kazandırılması gerektiği üzerinde durulacaktır.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Oyunlar

Dr. Emine UĞURLU

Yabancı dil öğrenirken unutmayı engelleyen en önemli unsur öğrenilenlerin kullanılması ve özellikle dil öğrenen kişinin günlük ihtiyaçlarına cevap veriyor olmasıdır. Oyunla yabancı dil öğretimi günümüzün en isteklendirici metotlarından biridir. Öğrenme, oyunlarla daha eğlenceli bir hale gelmektedir. Öğrenci bu yolla öğrenme sürecine daha istekli ve aktif olarak katılmaktadır. Bu seminerde, yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılabilecek oyunlar ve bu oyunların oynanma şekilleri üzerinde durulacaktır.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Materyal Kullanımı

Aydan ERYİĞİT

Yabancılar Türkçe öğretimi uygulamalarında, ders malzemeleri önemli bir araç konumundadır. Bu malzemeler çok çeşitli şekillerde karşımıza çıkmaktadır: Ders ve çalışma kitapları, okuma kitapları, ödev kâğıtları; işitsel-görsel nitelikte malzemeler, bilgisayar tabanlı materyaller vb. Türkiye dışında Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler açısından bakıldığında da, ders malzemeleri, öğrencilerin, öğretmen dışında, Türkçe ile temaslarında önemli bir kaynak durumundadır.

Bu seminerde birinci bölümde, Türkçe öğretiminde kullanılacak ve sınıf içi öğrenme ortamını geliştirebilecek düzeydeki ders malzemelerinin sahip olması gereken nitelikler; ikinci bölümde dört temel dil becerisinin geliştirilmesinde kullanılacak araç gereçler ve bunları hazırlama yolları üzerinde durulacaktır.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Drama

Nihan AKKOCAOĞLU ÇAYIR

Seminere ayrılan süre içinde, öncelikle yaratıcı dramının tanımı yapılacak, hedeflerinden söz edilecek ve yaratıcı dramının aşamaları anlatılacaktır. Hazırlık, canlandırma ve değerlendirme basamaklarından oluşan bu aşamalara ilişkin katılımcılara örnek etkinlikler sunulacaktır. Yaratıcı dramadan dil öğretiminde yararlanmanın öneminden söz edilecek, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde hangi amaçlarla kullanılabileceği tartışılacaktır. Devamında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılabilecek yaratıcı drama etkinliklerinden örnekler sunulacaktır. Bu örnekler yabancı dil olarak Türkçe öğretimi programında yer alan kazanımlara ve bu kazanımların düzeylerine göre değişecek, etkinlikler katılımcılarla birlikte uygulanacaktır.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Seçimi

Yrd. Doç. Dr. Meltem EKTİ

Yabancı dil öğretimi/öğreniminde metinler, türleri ne olursa olsun, öğrenilen dili ve kültürü farklı boyutlarıyla tanıma ve temel dil becerilerini geliştirme boyutlarıyla çok önemli araçlardır. Bu seminerde, öncelikle metin türlerinin (betimsel, anlatısal, açıklayıcı ve kanıtlayıcı) örneklerle tanımı yapılacaktır. Daha sonra ise öğrencilerin ihtiyaçları, düzeyleri, yaşları vb etkenler doğrultusunda, özgün metin seçiminde ölçütler belirlenecek ve bu metinlerin sınıf içinde etkin bir şekilde kullanımlarına ilişkin öneriler tartışılacaktır.

Hedef Kitlelere Göre Öğretim Programları Oluşturma ve Uygulama

Yrd. Doç. Dr. Erol BARIN

Gerek yurt içinde gerekse yurt dışında çeşitli kurumlarca gerçekleştirilen yabancı dil olarak Türkçe öğretimi faaliyetlerinde birtakım sorunlarla karşılaşmaktadır. Bunun en temel sebebi hedef kitlelere göre ayrı ayrı “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programları”nın hazırlanmamış olmasıdır. Hazırlanan ve uygulanmaya çalışılan program veya programlar için de Türkçe öğretim merkezlerinde ortak bir anlayış bulunmamasıdır. Yabancılar için hazırlanan Türkçe öğretimi programlarının hedef kitlelerin yaşına, eğitim düzeyine ve kültürüne göre hazırlanmaması, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin en önemli sorunudur. Bundan dolayı, dil öğretim sürecinde öğreneni ölçme ve değerlendirme de sağlıklı yapılamamaktadır. Uygulamalarda ortaya çıkan aksaklıklar, yeterlik ve kazanımları belirlenmiş hedef kitlelere göre dil öğretim programlarının tamamlanmasıyla ortadan kalkacaktır.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sınav Hazırlama ve Uygulama Esasları

Dilek CAMADAN

Yabancılar Türkçe öğreten merkezlerde, öğrencilerin dil becerilerini ölçmek amacıyla çeşitli sınavlar uygulanmaktadır. Yapılan araştırmalar sonucunda bu sınavların henüz standart bir yapıya ulaşmadığı görülmektedir. Bu seminerde, yabancı öğrencilere uygulanan sınavlar, bu sınavların ADP’ye ve dört temel beceriye uygun hazırlanması, puanların becerilere dağılımı ile puanlandırma ve değerlendirmede kullanılacak ölçütler üzerinde durulacaktır.

Yabancı Dil Öğretiminde Temel Yaklaşım ve Yöntemler

Prof. Dr. Ayten GENÇ

Yabancı dil öğretiminin tarihi boyunca dilin nasıl öğretileceği daima tartışma konusu olmuştur. Bu sebeple süreç boyunca birçok farklı yaklaşım ve yöntem kullanılmıştır. Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemler, genel itibarıyla kullanılmakta olan bir yöntemin eksikliklerini veya yetersiz kaldığı noktaları kapatmak amacıyla ortaya çıkmıştır. Bu çabalar yabancı dilin daha iyi öğretimine katkı sağladığı gibi, bu alana alternatif yöntemler kazandırmıştır. Yabancı dil öğretiminde var olan yöntemlerin çeşitliliği, dil öğretiminde hangi yöntemlerin daha etkili olduğu sorununu da beraberinde getirmektedir. Bu seminerde, yabancı dil öğretiminde kullanılan temel yaklaşım ve yöntemler ile bu yöntemlerin sınırları, özellikleri, etkili ya da eksik yanları incelenecektir.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin İncelikleri

Yrd. Doç. Dr. Erol BARIN

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ana dili olarak Türkçe öğretiminden ayrı bir disiplindir. Ana dili edinilirken yabancı dil belirli bir yaştan sonra ancak öğrenilebilir. Dolayısıyla Yabancılar Türkçe öğretimine yönelik çalışmaların uluslararası dil öğretim yaklaşım, yöntem ve tekniklerine uygun olarak yapılması gerekmektedir. Örnek olarak yabancı dil öğretiminde materyal kullanımı büyük önem taşır. Yazılı ve görsel materyallerin en önemli niteliği birer kültür taşıyıcısı olmalarıdır. Bu sebeple yabancılar Türkçe öğretimi için kullanılacak ders kitaplarının Türk kültürünü yansıtacak nitelikte hazırlanması gerekir. Materyaller, son yıllarda sıklıkla gündeme gelen Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni'ne uyumlu hâle getirilmelidir. Alanda kullanılan basılı materyallerin görsel araç gereçlerle desteklenmesi dil öğretiminin etkisini ve kalıcılığını artırır. Burada en önemli husus, yabancılar Türkçe öğretenlerin bu özel alanda metodolojiyi ve Türkçe öğretiminin inceliklerini iyi kavramalarıdır.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Okuma Becerisinin Geliştirilmesi

Reşide GÜRSU

Okuma becerisi, sistemli eğitim süreci gerektiren bir dil öğrenim alanıdır. Okuma metinleri de okuma becerisinin uygulandığı asıl metinlerdir. Bu seminerde, okuma becerisini geliştirmede kullanılan yöntem ve tekniklerden (metni tekrar oluşturma, metnin ana fikrini bulma, metinden çıkarımda bulunma vb), metni okuma öncesinde, esnasında ve sonrasında yapılması gerekenlerden söz edilecektir.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dinleme Becerilerini Geliştirme

Dr. Ayşegül CELEPOĞLU

Dil öğretiminde dinleme becerisini geliştirmek için çağdaş bir eğitim ortamı oluşturulması, bu eğitim ortamına uygun işitsel ve işitsel-görsel araçlardan yararlanılması gerekir. Teknoloji ürünleri arasında her türlü iletişim araçlarından ve pek çok kaynaktan yararlanmak mümkündür. Dinleme etkinliğinin sağlıklı bir şekilde gerçekleşebilmesi için amaca uygun yöntem/ tekniklerden yararlanılması ve çeşitli etkinlikler yapılması gerekir.

Bu seminerde, Yabancılar Türkçe öğretiminde dinlemenin önemi üzerinde durulup dinleme yöntem ve teknikleri açıklanacak, yabancılar Türkçe öğretiminde, dinleme becerisini geliştirme çalışmalarına dikkat çekilecektir. Dinleme eğitimi kazanımları seviyelere uygun olarak tablolashırılacak ve ADP kazanımlarına uygun dinleme metinlerden yola çıkılarak ne tür alıştırmalar yapılabileceği tartışılacak.

